

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KOZGAZDASZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Előzetes árak:
 Helyben és postán küldve.
 Egy évre 18 fr.-kr.
 Fél évre 9 „
 Negyed évre 5 „
Egyes szám 5 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény (plácet, Vecsey-nár földrajzi, a szerkesztőségbe bérmentve küldendő.)

Előfizetési helyben
 TELEGGDI K. LAJOS és IG. OSÁTHY KÁROLY könyvkereskedésben és a kiadóhivatalban KUTASI IMRE könyvnyomdájában és a postahivataloknál.

Hirdetési díj
 Négy hasábas postai sorért 5 kr.
 Nagyobb terjedelmű és időtartalmú hirdetések alkalmával a legolcsóbb árértékű vételek felhívásdján minden különbeírással.
 Hirdetési díj minden napra 30 kr.
 „Nyitási”-ben megjelölt kiadvány minden postai sora 30 kr.
 Hirdetéseket felvételre a kiadóhivatalban, KUTASI I. könyvnyomdájában, valamint EICHNER-MAN H. könyv. iradjában is.
 Név nélkül vagy bérmentesen nem befogadjuk a hirdetőket nem vételek között.
 Kéziratok visszaküldés nem adatik.

Balek-politika.

(r. e.) Azokkal a folytonos vereségekkel szemben, amelyek az osztrák-magyar csapatok, de lényegileg teljesen osztrák diplomáciát lépten-nyomon érik: Ausztriának van egy igen nagy vigasztalása.

Olyasféle vigasztalás ez, a minő volt — a mesebeli nyulé, a ki vadász elől menekült, de mikor egy parthoz ért és látta, hogy a békák kétségbeesve ugrálnak vissza jöttére a nagy pocsolyába, így visszahajított fel: „No hála Istennek! van még nálam is gyávább lény a világon!”

Ugyan ki játszáná ez idő szerint a béka szerepét Ausztriával szemben?

Mert Ausztria a külföld nagyhatalmasaival szemben olyan balek, a kinek még mindig vannak balekjei.

Ausztria balek-politikáját (a mint már több ízben neveltük meg) fényes világításban tüntették ki a legújabb Balkán-konfliktus előzményei és mostani kifejlése.

Összeülnek a nagyhatalmak Kremsierben. Orosz császár, német császár, osztrák-magyar császár és király egymással barátságos csókokat váltanak. A három császári szövetség fennállásával, mint a világ-béke garanciájával dicsekszenek a zsoldos lapok, az ellenzéki sajtó pedig a haza jövője felett kétségbeesve riad vissza a muszkával való szövetség kedvetlen eseményétől. Tisza Kálmántól és Andrássy óta egy magyar miniszterelnökről sem szóltak feltenni, a külügyek terén való tájékozottság; és csakugyan — Tisza maga sem látott tudni, mi készül Kremsierben, visszariad a muszka szövetséggel járható felelősségtől és (mint a bűnös, a ki egy bűn kikerültének esetére jó eleve gondoskodik a maga a labijá felől) fogja magát és elpárolog Ostende tenger-hullámainak hűs árjához.

Jön a delegációk előtt mondott trónbeszéd; az már némi scrupulusokat ébresztett, mert csakis a német barátságra vonatkozólag nyújt némi alapot, míg az orosz szövetséget csak úgy mellékesen említi, mintha akarna is felőle valamit mondani, meg nem is.

Jön a kelet-ruméliai forradalom, aztán Kelet-Ruméliának most már befejezett tényként képező uniója Bulgáriával. Ausztria nagyon érzi, hogy az orosz protekcióval rendelkező Sándor fejedelem e hatalmas politikai sakkvonása teljesen ellensúlyozza pozícióját a Balkán félszigeten. Szerbiát fegyverre serkenti; s mint egy politikai szent Krispin, a kinek magának sincs semmije, de lopott bőrből mégis csizmát varr más ügyfogyottaknak: ellátja pénzzel is. És hogy aztán nagyon, de nagyon is boldog legyen a jó Milán királyt, küld neki, nehány vezérkari tiszt képében, egy porciót a maga — hadviselési képességéből is. Milán aztán éppen az osztrák barátsággal és még inkább az osztrák hadtervekkel járta meg, mert Sándor fejedelem az osztrák segédelmet nagyon könnyen verte meg orosz segédlemmel. Az így közzvetlenül mindenestre elpüfölt Ausztria aztán nem tehetett egyebet, mint hogy megmentett egy kis formáságot; a mit már a karácsonyi hangulat és a csikorgó hideg tél kedvéért is megtették volna. Khewenhüller gróf a két hadviselő felet fegyverszünetre bírta rá.

Igy lett Ausztria, vagy — mondjuk hát — Ausztria-Magyarország balekja önmagának és Oroszországnak. Az meg aztán harsogó kacaját érdemlő, igen genialisstiklik volt Oroszországtól, fel is állt ennek Ausztria és fél Európa, hogy (Ausztria elboldondítására) megéérteté Sándor fejedelem által a Bulgáriába küldött orosz tiszteket, Sándort pedig degradálta az orosz tábor-

nok állásából. Milyen megható módon békült ki a két Sándor most, midőn a komédia már teljesen sikerült!

A két Sándor nevéthet is nagyokat az osztrák hadi-lángelmék és osztrák diplomáciai Hüvelyk Matyik és Fa Jánosok felett. Mintha csak kiakarták volna próbálni Ausztria-Magyarországot, hogy ugyan milyen ellenfélre akadnának benne ugyan a vasz felé?

Nagyon szomorú, nagyon könnyen elbánható egy ellenfél! Olyan, a melynek valóban nagy vigasztalására szolgálhat, hogy egyetlen egy, de csakis egyetlen egy balekja néki is van, mint a mesebeli nyulnak a béka, és ez a balekja Ausztriának volt, és marad örökkön-örökké — Magyarország!

Ha igaz!

A „Bp. H.” „kulisszák titka” cím alatt hozza a következők szancziós politikai híreket:

Két kiválóan érdekes politikai hírről értesülünk, oly forrásból, melyhez semmi kétség nem fér. Az egyik megerősíti az általunk már hetekkel ezelőtt, a Tolnay-válság első stádiumában közölt híreinket, mely szerint Baross Gábor közlekedésügyi álminták megvalósítását, hogy beleüljön Tolnay Lajos örökébe. Igazolja e dolog azt, a mit mi az egész válság alatt annyiszor hangoztattunk, hogy a kormány azért fosztja meg az államot egyik legkitűnőbb szakemberétől, hogy hivatalát adjon egy képtelen államtitkárnak.

A másik hír politikai tekintetben sokkal fontosabb, sőt mondhatjuk szancziós, nem lévén az más, mint hogy Szilágyi Dezső, a mérsékelt ellenzék egyik vezére, betép a Tisza kabinetbe és átveszi a belügyi tarczát. A dolog már annyira van, hogy az átépés módjára néve is megtörtént már a megállapodás. Szilágyi Dezső utánozni fogja a tíz év előtti február 3-ikát és költségvetési vita alkalmával egy beszéd kizéretében ki fogja jelenteni, hogy approbálja a költségvetést. Ez lesz a hid, melyen át a piros bársonyszőlebe fog jutni. Minden esetre érdekes látvány lesz Tisza Kálmán ellenfele, Apponyi Albert vezérírása a miniszterelnök oldalán, mint kolléga. A magyar közönség Szilágyi Dezsőről aligha várta, hogy tehetségeivel ily uton fog excellenziára szert tenni.

Forrásunk egyuttal azt is jelenti, hogy némely bécsi lap által közölt és ezek révén magyar lapokba is bele jutott ama hírek, melyek szerint Orczy Béla miniszter lemond és helyét Széchenyi Pál gr. kereskedelmi miniszter foglalná el — a l a p t a l a n, mint minden egyéb miniszterválságról szóló hír.

— Szerb miniszterválság. A legújabb érkezt hírek szerint Milán király Garasanin elnöke alatt koalíciós miniszteriumot fog alkotni. Hír szerint jelenlegi kormány lemondását a s e t t e t t e, hogy a király a belgrádi küldöttség fogadásakor így nyilatkozott, hogy óhajtaná, miszerint az összes pártok képviselői legyenek a kormányban; a kormány visszalépése előtt előterjeszteni akarja az alkotmány által előírt beszámolóját az utolsó kormányzati időszakról. — Az új kormánynak előreláthatólag nehéz helyzete lesz. A „N. Fr. Pr.” értesítése szerint a fegyverszünetet csaknem mindenütt kedvetlenül fogadták. Dezonfelül nagy panaszokat hallani a közigazgatás minden ágában tapasztalható bajokról, melyek orvoslása annál gyorsabban kívánatos, mivel különben politikai katasztróphát tartanak. — A külpolitika terén nem várható rendszerváltozás, mert az összes pártok — a radikális párt néhány tagjának kivételével helyeslik és fenntartani óhajtják a mostani, Ausztria-Magyarországra néve barátságos politikát.

— Grévy megválasztva. A párisi nemzeti gyűlésben beadott 589 szavazat közül Grévy 457-et, Brisson 68-at, Freycinet 14-et és Delaforge 10-et kapott. 27 szavazat különböző jelöltek közt osztott meg. 13 szavazó lap üres volt. Grévy kivételével valamennyi jelölt elutasította a jelöltséget. Midőn kihirdették, hogy Grévy újból megválasztott, a közép és a baloldali tetszészajban tört ki. Az ősle jegyzőkönyve erre különböző ellenvetések után hite-

lesítettett. Az ősle a közép és a baloldali tetszésnyilvánításai és a jobboldali tiltakozása közben záratott be.

— Külföldi hírek. Németország és Franciaország között egyezés jött létre, a mely szerint a két államnak az Afrika nyugati partjain és a Déli tengeren levő birtokainak határai szorosan megállapítottak. Az erre vonatkozó meg egyezés e hó 24-én iratott alá Berlinben s annak alapján a jövőben a fent hatósági igények között összeütközések lehetősége ki lesz zárva. — A Nilusnál nem rég heves küzdelem folyt le. Stephenson táborok, a ki Toketből érkezett, elhatározta, hogy a máhdi híveit szilárd posztóiból, a melyek az angol csapatokat Koshebban és Akas hehben fenyegetik, ki fogja űzni.

Kossuth Lajos jegyzeteiből.

Kossuth Lajos így végzi be a „P. N.” után. Általunk is ősmertett cikksorozatot: Tekintély! erő! Volt alkalmam hosszú életemen át megfigyelgetni a parlamentek működését s mindig beteljesedtettem láttam rajtok azon természeti törvényt, hogy minél távolabb folydogál a víz-ér azon forrásból, melyből eredett, annál több piszkot vesz fel, annál inkább elveszti a kulfó vizének jellegét. Minél hosszabb a mandátum tartama, a képviselő-testületnek, annál inkább elcsúsztatja tekintélyt, megfogytokzik ereje, — lejárja magát, s csakis a választások közlekedése hozza elevebbé lüktetésbe eltunyult szívet. — Van is iparkodás ezen elcsúsztatás baján segíteni. Több helyütt, a hol a három évnél hosszabb tartam van elfogadva, a bajon azzal segítenek, hogy a képviselő-testület évenkénti részleges választásokkal felriszítik, másutt az által, hogy nem várják be a szabott időt, hanem felosztásokhoz folyamodnak, meg ha azt nem a pártkormány megingott állása teszi is szükségessé, ezt azonban a legkevesebb alkotmánytani tekintélyek is oly expediesnek tartják, melynek alkotmányossági tekintetből tanácsos elejét venni; ennek legtermészetesebb módját pedig abban látják, hogy a képviselőház három évnél hosszabb időre ne választassék. Így maga lord Brougham is abban az Angliában, a hol hét éves mandátum van törvényben, de az életben, a gyakorlatban nincs, távolról sincs. No Magyarországon az a három évi egészes temperamentum megvolt, hát neki állnak azt eltörölni, s a képviselői rendszerbe azt a betegséget beojtani, mely ellen másutt a három évet a legegészessebb orvosoknak tekintik.

Es ezt reformnak árulják! Magyarországon!

Általában az a döntőnek mondott „funkel nagel neu” érvelés, hogy azért kell a képviselői mandátumának tartamát öt évre ki-nyújtani, miszerint tekintélyük a „megifjodott” főrendekkel szemben kedvezőbb helyzetbe jusson s a népakarat nyilvánulásának sulya erősbűlést nyerjen, elkezdve a „megifjodáson” egész a „politikai egyensúly biztosítására” hivatkozásig, reám a komikumnak oly ingerő befolyását gyakorolja, hogy ha humorisztikus kedélyhangulatban volnék, aligha kíséretbe nem jönnék rőpnek ereszteti a humor barna verebét, de hát maradjanak nyugodtan fészkekben szegény megvedlett öreg verebek, maradjanak nyugodtan annyival inkább, mert az a komikum olyan, mint a Shakespeare Lear királyában, szubsztrátuma nagyon tragikus, és az érvelés fonolának motolára szedésében is van két olyan pázma, mely nem tisztán komikus szálakból köttetett.

Az egyik a Tisza Kálmán indoklásába kisé nagyon is óvatlanul becsúszott azon inszinuáció, hogy azért látja jónak az országgyűlés tartamát öt évre ki-nyújtani, mert három évre választott képviselőháznál igen közel van mindig az az idő, midőn azok, a kik vele egyet nem értenek; (tehát az ellenzék úgy az egyik, mint a másik házból) a képviselőház természetes megszűnésére számítva, az ellenállásra kedvet, s annak sikeréhez bizalmat nyernek. — No, ez oly inszinuáció, melyből a „Cicero pro domo sua” ugyancsak vastagon kéri. Hiszen igaz, már Machiavelli megírta, hogy minden kormány-nak az a célja, hogy magát feltartsa. Eszembe sem jut bűnül felírni Tisza Kálmánnak, hogy Machiavelli állítását ő is igazolja, mert a dolog nagyon természetes, s bár a hatalom birtokának magában is van bizonyos csábja, mely olyan szép furfangosan bele-bejártatik az ember érzelmeibe, hogy észre sem veszi, én nem teszem fel róla, hogy ő öntudatosan hódol e csáb ingerének, sőt meg vagyok győződve, hogy azért óhajtja kormányzatát tartósnak, mert azt a házra jönnek, üdvösnék tartja, — hogy annak tarthatja, e felett mult-ját tekintve, csodálkozom, de nem vonom kétségbe, hogy annak tartja; — hanem hogy

háza képviselői rendszeren azért akarjon változtatni, mert azt reméli, hogy így az ellenzéknek kevesebb kedve lesz ellenkezni s kevesebb bizalma a sikerhez, hát biz ez olyan dolog, hogy annak ily őszintén bevallásához mégis csak nagy adag cinizmus kellett.

A másik, a mi a motolázásnál nem ki-rekesztőleg komikum, az a „nemzet kebeléből kiemelkedés”, melyről már megjegyztem, hogy a képviselőház tekintélyének sulyát nem a népakarat képviselőit, hanem a személyre, helyezi. Nem tagadom én, hogy egyes kimagasló értelmiségek s jellemek minden bizonynyal emelhetik is, emelik is azon testület tekintélyét, melyhez tartoznak, de azt nem gondolom kétségbe vonhatónak, hogy az a személyes kiemelkedés mint erkölcsi tényező éppen csak úgy éreztheti a maga nyomtatékát a három éves országgyűléseken, mint az öt éveseken, e végett tehát nincs szükség a magyar képviselői rendszer gyakorlatán s alaptörvényen változtatni.

Hanem van egy tekintet, mely arra mutat, hogy a czelba vett változtatás nemcsak nem szükséges, de sőt egyenesen káros és veszedelmes; ertem azt, hogy minél inkább elvonatik a személyes tekintély a nép helyben hagyásának nyilvánulása alul, annál inkább magára öli a diktatura jeleget, ez pedig olyan dolog, a mi minden lehet a világon; lehet áldás, lehet átok, lehet sarkantyú, lehet fék a jellem s a körülmények szerint, de egy dolog sohasem lehet, s a közszellemnek — minden esetleges tévedések mellett is vég-eredményben mindig kiforró, honfelfartó erjét nem pótolhatja.

Példa reá Mátyásnak, az igazságosnak diktatúrája; kímélte a formákat, de diktátor volt, vállain hordta nemzete nagyságát, dicőségét; de mert csak személy volt s nem intézvény, mert az egyházi és világi oligarchia állam bomlasztó ambícióját csak saját karjának hatalmas erejével tartotta féken s nem intézvényekkel, s mert magát substitúálta a közszellemnek, mi hárukt örökségtől dicőséges diktatúrájából hazájára, melyet oly igazán, oly hűn szeretett? — „Nemzetünk nagy temetője Mohács.”

Hejh! a nemzet nagy temetői sirásói nemcsak a veszett csaták lehetnek, az intézvények meghamisítása, a közszellem elzibbasztása még veszedelmesebb sirásó; amannak átkát az idő kihevertetheti, emezét csak növelheti.

Én nem gyanúsítok czélokot, nem bonczogatom kíméletlen kézzel ama nagy rejtélynek, a szívek redőit, hanem annyit szeretnék haza kiáltani bus magányomból, mint a magános toronyór lekiáltogatja az idő rohamát az alvó városnak: „emberek! gyarló emberek! ne bizkodjatok el sem eszetekben, sem vélt, vagy igaz önzetlenségtekben; ne hamisítsátok meg a népképviselői intézvényt, ne substitúáljátok halandó személyteket tekintélyét a népakarat elevevényében tartott nyilvánulása tekintélyének, ne altassátok el a közszellemet, mert ha ezt teszitek — becstületes száadekkel tegyétek bár — sirásóvá lesztek a nemzetnek, melynek élnie kellene, mikor a ti csontjaitok már rég elporladtanak!”

Ámde a hontalan öreg kiáltása elvész, mint a viharban a sóhajítás. A jelen nem hallja. Meg fogja-e hallani a jövő? — ki tudja! Van példa reá, hogy a hang visszakapja vesztett erjét, midőn a sirból hangzik. — Turin, december 5-dikén, 1885.

Az ügyvédek ellenzéke.

Debreczen, dec. 30.

Mig a helybeli ügyvédi kamara — jobb sorsra méltó optimizmussal — belenyugszik a köztörvényhatósági reform törvényjavaslatának, a jogszolgáltatás szabad mozgását teljesen megsemmisítő 54. §-ba; mig neki (a mameluk erényhez híven) elég, hogy a m a e s t r o ki mondta, miszerint az 54. § ugyan éles kés a kezemben, de én nem vagyok a t. eszlári sakter, hogy vele elvágyjam Themis kiasszonyakát: addig más városokban a hazai ügyvédi kar független testülete megmozdult és hallatja érélyes vetőjét a jogtörvény merénylet ellen. A budapesti ügyvédi kamarának méltó társává szegődött az aradi ügyvédi kamara, mely mint már említettük, M u l e k Lajos indítványára elhatározta, hogy a törvényhatóságokról szóló törvényjavaslat 54. §-a ellenében felterjesztést intéz a képviselőházhoz. A ki-küldött bizottság a felterjesztést már elkészítette s azt javaslat alakjában a kamara elé terjesztette. E javaslat egész terjedelmében így hangzik:

Minden oly reform, mely az igazságszolgálatot érinti, fel kell hogy hívja az ügyvédi kar figyelmét és megköveteli, hogy azzal foglalkozva, felelőseleménynek nyilts és határozott kifejezést adjon. A törvényhatóságokról szóló törvényjavaslat, melyet a miniszterelnök, mint belügyminiszter a mélyen tisztelt képviselőházhoz e napokban benyújtott, s mely maupárság az országgyűlés közgazgatási bizottsága által tárgyalatik, — e törvényjavaslat 54. §-ában oly intézkedést tartalmaz, mely országszerte mély megütözést kellett s általános aggodalmat okozott mindazoknak, kik a bírói függetlenségnek igaz hívei. ...

jesíti tehát ez utóbbi érdekét, hogy saját egyéni előnyét megvédelmezze. Az ily bíróság megteremtése helyrehozhatlan csapás lenne hazánkra! E csapás nem változtatná a közgazgatási bizottság javaslatát sem, mert annak első pontja ugyancsak szankcionálja a főispán beavatkozási jogát és egyebeként is annyira általános, oly értelemezésre ad alkalmat, hogy az eredeti szöveghez hasonlóképpen alig eltér. A második és harmadik pont pedig oly természetű, mely nem jogállamban állhat fenn, hanem csak az egyedül rendőrellenállamban. Már pedig ilyen állapotot teremteni önmaguk elleni bűn, meghazudtolása ezer éves alkotmányos életünknek és küzdelmeinknek s azt megakadályozni miedő hazafi jog; de minden jogász kötelessége. ...

mánt S. 10 kr, Nagy Sándor 20 kr, Hevesy István 10 kr, Döme Sándor 10 kr, Szűcs Zsigmond 20 kr, özv. Bundi István 10 kr, Szadó József 30 kr, Lukács Ferencz 10 kr, Nagy Ferencz 10 kr, Csontos József 10 kr, Szekeres György 10 kr, Veisz Dániel 20 kr, Balogh Sándor 40 kr, Szabó Mihály 50 kr, Bajdó Balint 50 kr, Gombos György 10 kr, Dalmi Mihály 10 kr, Krasznai Gergely 10 kr, Luczi János 20 kr, Megyaszi Gábor 20 kr, Némethi István 10 kr, Berta Mihály 20 kr, Bánki Mihály 10 kr, Matolesi István 10 kr, Tar István 15 kr, Kovács János 50 kr, Horogh György 10 kr, Seres István 10 kr, Debreczeni József 10 kr, Márton János 10 kr, Nagy János 20 kr, Kovács Mihály 20 kr, Bajdó Ferencz 10 kr, Miskolczy István 20 kr, Olajos Mihály 20 kr, Szabó József 10 kr, Kiss György 10 kr, Király Tamás 10 kr, Zöld Lajos 10 kr, Kovács Imre 50 kr, Búr Ferencz 40 kr, Balogh István 10 kr, Bika József 10 kr, Szabó Sándor 20 kr, Vigh Lajos 10 kr, Pető György 20 kr, Török József 20 kr, Székelyhidi János 20 kr. — Összesen: 9 forint 55 krajczár. ...

Balog István 90 krt; Csizsárné, Roth Mórné, Kornhoffer Józsefné Péntek Ferenczné, Bencsikné, Propper Jánosné, özv. Makulné, Szilágyiné, Jobbágy Jánosné, Böldög István, Kuczik Istvánné, Erdélyi Istvánné, Pongor Jánosné, Kollát Imréné és Nagy Bálint 50—50 krt; Weisz Lajosné, Veress István, Vitárus Sándor, Izraelita rabbiné, Kozma József, Szilágyi Jánosné és özv. Nagy Mihályné 40—40 krt; Fülöp Jakabné, Lusztig Ignáczné és Csönkáné 30—30 krt; Bacsó Jánosné, 33 krt, Egy valaki, Borsay R., Kánya Ferenczné, Varga Andrásné és Csöreg Péterné 20—20 krt; özv. Borsányiné 14 krt; Dubiczné, Gede Mihályné és Reich Rozáliá 10—10 krt, — összesen 106 frt 07 kr kézzepénz és ezenkívül: Dalmy Karolyné egy köböl búzát, Nánassy Ferenczné egy köböl kenyérnek valót és tíz itcze zsirt, Trázi Györgyné fél veka búzát, Palfy Dánielné egy veka búzát, Szentesi Istvánné ketszerest, Buzás Ekné egy zsák burgonyát és egy veka kenyérnek valót. Balogh Istvánné négy liter babot, Laboncz Istvánné három kötes tengetit, Gyöffy Józsefné egy veka rozsozt, Kapros Józsefné egy fezek zsirt. ...

lint 9 h. ref. tudóhurut, Propper Jánosné, r. k. tudóhurut, özv. Tszai István, ref. tudóhurut, Csönka ? ref. fu. Marossán Sándor 9 e. r. k. viz. Erős Józsefné, 64 e. ref. gutaentes László 1 h. ref. vellez gyeng, Keri Sára 9 e. ref. agylob, özv. Kis Lajos ref. tudóhurut kór. Steiner ? ref., leány, Salánkai Ferenczné, 43 e. ref. Müller Katalin, 3 h. evang. gyermek Bagi Eszter 21 h. ref. református tudóhurut Fülöp János, 5 h. ref. görögök, Molnár 5 e. fal e. ref. belhurut, Szele György ref. veselob. Meghaltak összes száma: * Felfüggesztett néptanító. Babirózsapallagi román néptanító az ottkath. lelkes felfüggesztette állítólag mivel az iskolában a román gyermekek a magyar nyelvet tanítani merészelték, s az előjárósága, a lelkes ezen eljárás 90 aláírással a püspökhöz kérvényt nyújtott, hogy a tanító visszahelyezése érd. Az illető dákoromán pópát se volna Bukarestbe toloncolni! ...

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

»DEBRECZEN«

politikai, társadalmi és közgazdasági hirlapra. Január 1-én új negyed kezdődven, felhívjuk azon t. olvasóinkat, kiknek megrendelése lejárt, az előfizetés megújítására. A Debreczen megjelen naponként pntek és vasnap kivételvel

Előfizetési árak egy helyben mint vidékre: Egész évre 10 frt. Félévre 5 frt. Negyedévre 2 frt 50 kr.

Hirdetéseket a legújabb árak mellett a kiadóhivatalban vétetnek fel. Szives bizalommal felkérjük tehát a n. é. közönséget, hogy az előfizetési pénzeket hozzánk mielőbb beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap küldésében fennakadás történjen. Előfizetéseket és hirdetéseket a lap részére Debreczen (főpiacz, Sz. Nagy Károly ház) Kutasi Imre nyomdájába küldendők. Helyben előfizethetők Tolegdi K. Lajos és ifj. Csathy Károly urak könyvtárában.

A »DEBRECZEN« kiadóhivatala.

Helyi hírek.

* E. M. K. E. A házakéti gyűjtés eredménye: Peteria utca II. k. tizedből, Liszt és János és Harcsányi Imre gyűjtőjén adakoztak: Debreczeni Andras 30 kr, Mike Ferencz 30 kr, Csönka Ferencz 10 kr, Molnár József 10 kr, Kapas Jánosné 10 kr, Gy-

* B. U. E. K. Az első újvívi üdvözlöt gr. Teleki Sándor ezredetől vettük, Nagyványáról. Legőszintebben viszonzoztak lapunk hírvénye r e d i v i u s a n a k jókívánságát. ...

* Az iparos ifjúság körében mozgalom indult még az iránt, hogy a legfelsőbb helyen kintüntetett derék iparosainkál, a kintüntetés atagása alkalmával, testületileg fognak tisztelni. Az érdemkereszt átadása a legközelebb tartandó városi közgyűlésen fog megtörténni. ...

* A kölcs. seg. egyll. igazgatósága az egylet tagjaival tudatja, hogy a hivatalos órák január 1-től a következők lesznek. H e t i b e f i z e t e s e k : csütörtök, péntek, szombat d. u. 3—5-ig és vasárnap d. e. 9—11-ig. Hosszabbítások, kifizetések hétköznapoként d. e. 11—12-ig fognak eszközölni. Kölcsönbejelentések bármikor elfogadtatnak. Az új elvárulathoz a betéti könyvecskák már válthatók, s a befizetés ezekre január hó 7-én kezdődik. ...

* Házkénti gyűjtés. (Adakozások a debr. jót. nőgyógy. javára.) II. kimutatás. Lébb Pálné és Kóbor Kornélné urnók által, teletki, szentanna, varga, timár és bárány utcában gyűjtött adakozások kimutatása: Huzly Károly 16 frt; Kegyesrendi ház 3 frt; Huzly Luiz, Haffner Sándorné, Goudi Karolyné, Farkas Lajosné, Biró Józsefné, Miskolczy Jenőné, Kuczik Gáborné, Fürst Mátys, Áron Miksa, Reviczky Meyhértné, Reviczky Izabellá, Váczy Jánosné és özv. Szvoboda Józsefné 2—2 frtot; Paksy Imréné, Bechert Manóné, Forgách Karolyné, Valaki, Kilmó Aurélné, N. N., Bekényi Otokárné, Varga Ferenczné, Gajzágó Bélané, Láng Etel, Emmertné, Ma. d. özv. Basthy Imréné, N. N., Brunner Eténné, Ujházy Károly, özv. Dersi Lászlóné, Czedit Hugoné, dr. Szőke Istvánné, Bözörmenyi János, Buday Józsefné, Szentesi Istvánné, Simon Istvánné, Rochlicz Arthurné, Balogh Istvánné, Palfy Danielé, Sarga Jakab, Kádár Sándor, Bacó Istvánné, Vetessyúné, Sieravszky Wladimírné, Mőzer Adolfiné, Keresztényi Imréné, Félegyházi Jánosné, Farkas Albertné, Pollácskó Liputné, Górovny Miksáné, Budaházy Odónné, Hudik Mari, Kovács Jánosné, Egeasszer Józsefné, Weiter-schutz Jánosné, Fischer Ferdinándné, Vértesi Lajosné, Nagy Jánosné, Gyulay Józsefné, özv. Szentpétery Jánosné, Szathmáry Mihályné, Palfy Gaborné és Somogyi Jánosné 1—1 frtot;

közölte egy francia népmesze vállalatban. A genialis fellogáson kívül, a tárgyaknak saját szerű következése összeállítása tette őt feltűnővé: a mit azóta a művészi technicának mondhatunk: elemetáris hatalmával látszik végrehajtani. Philosopháljunk egy kicsit. Három uraikod eszme moztaja az emberek világát: vallás, hősieség és szerelem. E három os erőnek bármelyike nélkül is az élet nem érdemes az élet névre. És mind a három eszmenek van megdicsőölése és van elfajzása. A vallás megdicsőölése az embersejretet, az erény; elfajzása a túrelmetlenség, a fanatizmus; — a hősieség megdicsőölése a hazaszeretet, önfeláldozás; elfajzása a fajgyűlölet, a hódítás, a vérengzés vágya; — a szerelem megdicsőölése a hűség; elfajzása a bujasság. De hogy hol kezdődik az egyik? hol végződik a másik, meddig tart az isteni regio, hol kezdődik az emberi zóna, hol száll alá az állati plágákig? ezt mi nem tudták meghatározni a bölcsék. Aztán ennek a három eszmenek a szolgálattában áll az egész világ. És különösen a szellem bajnokai. Verescsaginnál csak a festőkről beszélnek. Először is a kik szerelmet festenek. Milyen régi találmány! Már Aristoteles büntetést szabott a pictorokra, a kik ilyen képeket közőnség elé kiállítanak. Ki határozta meg itt a fenségest és az aljást? Meddig tart Makartnak és a többi istennőfestőknek az olympja, s hol kezdődik azoknak a festőknek a kiokajsa, a kik a hirlapok hirdeteményei közé rejte arulják »hochpikant« teremtményeiket, bagatelláron a síhederek és vén bolondok feizgatására. Ezt az uralkodó indulatot nem szolgáltá Verescsagin soha. — Az ő ecsejte alól szerelemre hívogató képek nem kerültek elő. Aztán következik a hősieség. Egész légio a festők száma, kik a harczi dicsőség

* Színház. Tegnap este a »C s ó k«, Dóczy Lajos nagyhirű vigjátéka került színre, melyet a szinlap »f é n y e s u d v a r i v i g j á t é k «-nak nevez. Ilyen fajta vigjátékok nem ismerünk, még reklam számba sem lehet el az ilyen ügyetlen meghatározás. Az előadás összevágó volt s az üres ház — színeszinek becsületére legyen mondva — nem rontotta el a szereplők kedvét. A legtöbb dícséret Zilahy (Navarra király), utána Demidort (Adolár), Follinuszt (Blanda), B o k o d i t (Sobrius), B o d r o g i Linát (Maritta) illeti, ki ezen naiv szerepet elragadó kedveséggel játszotta, s a fiatal színésznek egyike azoknak, kiknek legkeveseb van a sugóra szükségük. Taps és kihívás nem sokszor fordul elő, mint rendesen szokott lenni azon értéken, midőn frésztőlólit a nézőtör.

* Jeruzslemi állapotok Érmihályfávan. Érmihályfávan a zsidó hitközég kebeleben, volt elnök Oesterreicher Lázár ellen, ki négy évig kezelte a hitközség pénzét, de soha nem számolt, sőt többszöri felhívás után sem akar számolni. E miatt a hitközség folyó évi november 16-án gyűlést tartva határozatilag kimondta, hogy mindaddig, míg Oesterreicher Lázár számadatát be nem adja és ez megvizsgáltatván, helyben nem hagyatik, a hitközségnél elvezethő jogaitól megfosztatik, nevezetesen a Thora felhívásától eltiltatik, bevési joggal nem élhet stb. Egyszermind meghagyatott az előmádkozónak, hogy Oesterreicher és szere az ugynevezett »mische b e r e c h «-n e m o n d a s s e k. Ezért aztán a réa következő szombat nagy zavar történt a templomban, melyet csak csendősség tudott az elfajzástól megmenteni. A hitközség legközelebbi jelentést tett a budapesti központi irodának s ez szintén meghagyta Oesterreicher megszámoltatását egy 5 tagú bizottság által, mely megalkulva fel is szólította a nevezettet számadatának beadására, de hasztalan. Amint hírlik, most már törvény útjára tereltetik a dolog. ...

* Halálozások. A decz. hó 20-tól 26-ig terjedő hét alatt meghaltak városunkban: özv. Soos Jánosné 85 e. ref. aggkór. Döszög István 2 h. ref. görögök, özv. Kóka Istvánné 59 e. ref. gyomorak, özv. Tökés Mihályné 55 e. ref. gutatés, O ah Juliánna 2 e. r. k. görögök, özv. Kerek Istvánné 76 e. r. k. aggkór, Marjalaky Mihály 64 e. ref. nyelvrák, Schaitl József 58 e. r. k. szervi szívbj, Boross Bá-

mel öltök fel magukra. — Utójára egy elhagyott kórház belegeje, a minek lat embert még álmaiban is kísérti, akár tes fantasia, akár rettenetes látomány hozzá az eszmét. Ki ne találná meg az egész eszmében a lelenczolt sátánt, a ki a mellére Pellion és Ossa hegyeit kilindó óriási emelgetni törekszik. "Hát kell ez tiszta azt kérni Verescsagin minden képe: a képeyclus. S a népek nem értik meg a desét. Azt mondják, realista. Mert hát egyik fajnak a másikat kell: ez kívánja a hős esztén. A nyelvben nevez az Isten, az ellenség: kell ölni. — Aztán már az sem elég egy nyelven ejtik ki az Isten nevet; máskeát mondják ki a végétűt: az e mondja »Boh«, a másik így »Bog«, e ok arra, hogy egymást fejbeverjék: a ok harmadik, aki így mondja »Bozs« lelti mind a kettőt. S a hol a fajgyűlölet kifáradt pihenni vágyna, ott újra lelket ver be natizmus. Ennek a képet gyűjtö e Verescsagin. Évtized óta kísértem figy ebben a munkájában. Ő maga bejár világrész s saját szemleléte után, b művészi fellogással varázsolja eleven a köböl épült vallást: a törökök, arabok, moschéit, pagodáit, sziklatem azoknak az ajatosságát, hozzáadja a jeruzsalem-síralást a szent falakra rajogó fenségséget, prossi intermezzó lamennyi kép egy alapszmet hirdé hogy az áhitat, az Isten imadás a nem tény népeknél is magasztos, mennyi, veréndulat. — Ezt az eszmét találkeleti képeiben — Aztán összegyűjt tismus képeit: az idus fakirt, a per tyrt, a ki rézláncokat húz át a bőre Ali halálának ünnepeén éles karddal a homlokát; majd a keresztény val

A »DEBRECZEN« TARGZAJA.

Verescsagin és Irányi.

Irta: Jókai Mór. Hogy kerűt ez a két nev egy rovat alá? Az egyik ecsettel beszél a másik szavakal fest. Mind a ketten találkoznak végre valahol egy helyen. "Rossz a világ!" Azt mondja és festi mind a kettő. Tehát az a két megbotránkozást okozott kép, a melyek ellen a bécsi érsekprimás kárhoztató szavát felelte, a melyek miatt engesztelő áldozatok tartattak a templomokban, nálunk is köbesszed tárgya lett. Egyik hirlap azt állítja, hogy a budapesti képtáriatból, felőbb főpapi közbenjárásra, ki fognak maradni, a másik bizonyosabban értesült a felől, hogy itt is láthatók lesznek. ...

* Epen midőn e cikket írom, veszem Verescsaginnak a következő sorait. Maisons Lafite 9. Deczember 1885. Uram! Röviden válaszolok, hogy végét szakítsam azoknak a beszédeknek és írásoknak, a miket a jezsuiták írtak a képeim ellen. Sem a Krisztus, sem Péter és Pál apostolok, sem senki az ő kortársai közül, sem az evangélisták nem szólnak Mária szűz voltáról egész élete folyamán keresztül. Ez a legenda később alakult, s nem tekint-hető egyebnek egy kedves és költői haeresisnél. Az evangélium (Máté I, 25.) azt mondja, hogy Jézus születése Mária nem ismert Józsefet; a mi nem vonja maga után, hogy későbbben, egy hosszú hitvesi élet folyamán át, férjétől ne lettek volna gyermekei. Aztán meg a Krisztus, az apostolok és az evangélisták határozottan bizonyítják az utóbb született gyermek léteését. ennőfogva én, a Jézus testvéreinek kérdését megoldottnak tartom. Fogadjá ön uram, stb. V. Verescsagin.

Utóirat. Szükséges: tiltakoznom a »keresztényellenes« elnevezés ellen, a mit képeimnek adtak, s miután kény-

Hiszen a mi a lényegét illeti, Verescsaginnak a fellogásában határozott tévedés van. Ő az evangélista szavait Jézus négy testvére-ről úgy értelmezi, mintha azok Máriának a szülöttei lettek volna. — Ennek a czáfolatát azonban megtalálhatja ugyanazon evangélistában, a hol az elmondja, miként akart József Máriától elválni. A zsidó törvények szerint ilyen elválasztást csak özvegy férfiak volt szabad felhozni, második házassága alkalmával: a mely vőlegény első házasságánál tett e miatt panaszt, elválhatott ugyan; de ebből a templom előtt szíjjal megkorbácsoltatott. Tehát magából e két írás összevetéséből bizonyítható, hogy Józsefnek a négy fia az első feleségétől való volt. De hát nem is az exegesis dolga ez, hanem a belső lelki világé, a mit nem lehet okoskodással se kitüntetni, sem betölteni; — mi szükségé egy festőnek a vallásos megnyugvást felhőborítani a hívők lelkeiben? Ennél a kérdésnél egészen közel kell lépünk Verescsaginhoz. Éu már akkor kezdtem a művészre figyelmessé lenni, a mikor a legelső vázlatát szeritve vagyok rá, én meg azt kérdem a magam részéről: Hát az keresztényi dolog e: Isten és a szenteket a felhőkön, mint valami kereveiteken, vagy karszékeken alve, ábrázolni? Hát az keresztényi-e: a Krisztusból egy római patricius családnál, s a minéket nem szentekből az ő házi családjeit? Hát az keresztényi-e: felczizománi az Isten képét drága kelmékek el, felültetni arany vagy ezüst trónra, drága kőkvekkel gazdagod, jogart adni a kezébe, koronát a fejére. mind ezt a felhők közepeit? Hát az keresztényi e: a szent szűz anyát Pompadour marquisné je m-zébe öltöztetni s kilogrammszámba beborítani cs-csebecsakkal? Nekem volt alkalmam a különböző vallásfeleketek isteniszteleteit tanulmányozni, s állíthatom, hogy sem a buddhista, sem a brahman sem m'stélé bálványok nem turcsábbak, mint egyeneme y Madonnakép egyik-másik keresztényi templomban.

V. V.

megörökítésén fáradoztak. Mindegyik azon terekedett, hogy plasticai remekléssel csoportosítsa a küzdő és haldokló hősök alakjait. A legszelebb kedély sem menekülhet e képek hatása alól. Mikor a jámbor ember végig járta az egész hosszú galériát, melynek mind a két oldalán eme dicsőséges embermeszálások kiálltanak felé, forr a vére, szinte kedve támad ott kiun a vestibuleben, a kiváltott eernyővel, a legközelebbi szomszédjának (a kit sohasem látott) kilikasztani a criünderét. Verescsagin is festett csataképeket. Egy egész cyclost a nagy diadalmas harcokból, és azoknak eredményéből. Maga ott volt; benne élt a csaták világában, ott lakott a táborban, a csatamezőn; tudja, hogy milyen a háború képe. Rendkívüli technikája mellett semmi sem lehetetlen rá nézve; a mi szóval elmondva képtelenség volna. Hőmező, melyen egyenes ut vág keresztül, az ut mellett a táviró sodronyos pózát; az ut közepén varjuk, felíg hóval temetett fekvő emberalakok körül. — Egy előrs a Sipkasorosban, kit állóhelyében eltemet a hó. — Egy nevezetes csata, melynél egy század kitűnő hős egymás mellett fekszik, a garádon innen árokban meghuza magát az ellenség elől; a vezér a vályogház falához lapul lelködvé. A világhírű nagy ütőkő, melyen a győzelmes czár is jelen volt. Roppant tableau. Jobbrux egy nagy halom, balrul nagy agyufut, a kép legfelőle csücskére egy kis csoport katonatiszt, azok között ül karszékekben a hatalmas hadur, s ketős látszóvén keresztül nézi az ütőköt folyását. Aztán a harczerűt lazarettum. a sebesültek tabora; az elethűség rettenetes valóságában. Majd a harc utáni csatatér képe, melyet az orosz ppa beszentelt; ezernyi meg ezernyi meztelen baltetem, egymás mellé szorában végig fektette a bogáncskörök között egész a látóhatárig. — Majd a diadal képe, a hol a győztesek a megölt ellenségreől lehu-zak az ölfönyt, a csizmát, a dicsőkedő neveté-

sel öltök fel magukra. — Utójára egy elhagyott kórház belegeje, a minek lat embert még álmaiban is kísérti, akár tes fantasia, akár rettenetes látomány hozzá az eszmét. Ki ne találná meg az egész eszmében a lelenczolt sátánt, a ki a mellére Pellion és Ossa hegyeit kilindó óriási emelgetni törekszik. "Hát kell ez tiszta azt kérni Verescsagin minden képe: a képeyclus. S a népek nem értik meg a desét. Azt mondják, realista. Mert hát egyik fajnak a másikat kell: ez kívánja a hős esztén. A nyelvben nevez az Isten, az ellenség: kell ölni. — Aztán már az sem elég egy nyelven ejtik ki az Isten nevet; máskeát mondják ki a végétűt: az e mondja »Boh«, a másik így »Bog«, e ok arra, hogy egymást fejbeverjék: a ok harmadik, aki így mondja »Bozs« lelti mind a kettőt. S a hol a fajgyűlölet kifáradt pihenni vágyna, ott újra lelket ver be natizmus. Ennek a képet gyűjtö e Verescsagin. Évtized óta kísértem figy ebben a munkájában. Ő maga bejár világrész s saját szemleléte után, b művészi fellogással varázsolja eleven a köböl épült vallást: a törökök, arabok, moschéit, pagodáit, sziklatem azoknak az ajatosságát, hozzáadja a jeruzsalem-síralást a szent falakra rajogó fenségséget, prossi intermezzó lamennyi kép egy alapszmet hirdé hogy az áhitat, az Isten imadás a nem tény népeknél is magasztos, mennyi, veréndulat. — Ezt az eszmét találkeleti képeiben — Aztán összegyűjt tismus képeit: az idus fakirt, a per tyrt, a ki rézláncokat húz át a bőre Ali halálának ünnepeén éles karddal a homlokát; majd a keresztény val

lirt 9 h. ref. tudóhurut, Proper Jánosné, 32 é. r. k. tudógümör, öz. Tiszai Istvánné 22 é. ref. tudógümör, Csonka? ref. halvasz. fiu, Marozsán Sándor 9 é. r. k. vizkór, öz. Erős Józsefné, 64 é. ref. gutatás, Cséki László 1 h. ref. velesz. gyeng. Kerékgyártó Sára 9 é. ref. agyilob, öz. Kis Lajos, 72 é. ref. tudógümör kór. Steiner? zsidó, halvasz. leány, Salánki Ferenczné, 43 é. ref. agykór Müller Katalin, 3 h. evang. gyermek asszj. Bagi Eszter 21 hón. református tudó hurut, Fülöp János, 5 h. ref. görcsök, Molnár Riza 5 é. f. ref. belhurut, Szele György 66 é. ref. veselob. Meghaltak összes száma=24.

* Felfüggesztett néptanító. Babics Imre rozsapallagi román néptanítót az ottani gör. kath. lelkész felfüggesztette állítólag azért, mivel az iskolában a román gyermekek között a magyar nyelvet tanítani merészelt. A község előjárásága, a lelkész ezen eljárása ellen, 90 aláírással a püspökhöz kérvényt nyújtott, de a derék tanító visszahelyezése érdekében. Az illető dákoromán pópát se volna kár — Bukarestbe toloncoltatni!

* A szomszédok. A mérnökök gyűlése. A Nagy-Vár és vidéki mérnöki kör évi közgyűlése f. hó 26-án tartotta meg. A kör f. évi bevétel 384 frt, kiadása pedig 363 frt volt. Előnként Szahlander Károly, alelnök Bözöky Béla választott. Jótékony ság. N-Váradon a Haas-féle alapítványból 130 szegény zsidó tanuló látott el téli ruházattal. E. M. K. E. Szent János, biharmegyei magyar közleg, 100 forint belevált alapító tagul az erdélyi kultur-egyletbe. Körözött tölva j. Tatár Gábor, h-hadházi illetőségű egyén, Nagy-Váradról — lopás büntetésének elkövetése után — ismeretlen helyre szökött. A jégpálya a Nagy-Károlyban f. hó 20-án nyitott meg. Követendő péld. A a Nagy-károlyi kapitányság a zsarolással járó új évi adóvisszatérítést szigorú büntetés terhe alatt tiltotta. A Széchenyi-társulat igazgató tanácsa f. hó 21-én ülést tartott, mely alkalommal több iskolának szavaztatott meg pénz-segélyt.

* Nyilvános köszönet. Mindazon rokonok és jó ismerősök, kik nekem írtak, id. március 1-én Mihályi temető-én megjelent szíveskedtek s az általánosan enyhítették, fogadják hálás köszönetünket. A család nevében id. Marjalaky Mihályné.

* Köszönetnyilvánítás. Mindazon igen tisztelt rokonok, jó barátok, ismerősök kik felejthetetlen emlékü ferjem, illetőleg édes atyánk Schaitl József városi tisztviselőnek temetésén megjelent s ezáltal mérhetlen fájdalomukat enyhíteni szívesek voltak, fogadják hálás köszönetünket. Öz. Schaitl Józsefné gyermekeim nevében is.

* Népesedés. A decz. hó 20-tól decz. hó 26-ig terjedő hét alatt született városunkban: I. Református törvényes 10 fiu, 6 leány — törvénytelen 1 fiu, 1 leány, — együtt 18. Halvasztott 1 fiu, 1 leány. II. Evangélikus = 0. III. Római katolikus törvényes 1 fiu, 1 leány. törvénytelen 2 fiu, együtt 4. IV. Zsidó törvényes 2 fiu, halvasztott 1 leány. — Az éltve születettek összes száma 24, mely számot, ha összevetünk az elhaltak számával (24) a szaporodás=0.

* Helyiség változtatás. Debreczen sz. k. város fogyasztási adó hivatala 1886. évi január 1-én piaci-utca 1824. számú, Szikszay József ur tulajdonát képező, volt Dragota-féle házba helyezték át.

* Husárat megállapítva s bejelentve 1885. decz. 30-tól január 6-ig 38—42 kr Rácz Györgynél czégléd-utca 2599. sz. a. 42 kr

Rácz Györgynél csapó-utca 10 sz. a. 46 kr Magyar Gábornál czégléd-utca 55 sz. a. dedó-utca 125 sz. a., Jóna Mihálnál mikós-utca 2081 sz. a. várud-utca, 2121 sz. a., Balogh Jánosnál rózsater 10 sz. a., Böldogh Istvánnál rózsater 12 sz. a. 48 kr Magyar Gábornál piaci 1 ső székben, — valamint az első kóser két orthodox izraelita székben pedig 44 kr. Jegyzet: Magyar Gábor három székben 1 kilo hus nyomtaték nélkül 8 kr-rel drágább. Debreczen, 1885. deczember 28-én.

* A tegnapi baleset. Mayer Emilné ur-hölgy feldőlése szánkázás közben, valóban komoly színt öltött. Jobb lába eltört s a betegnek két hónapnál tovább kell deszkák között feküdnie s a seblás beállása is válságossá válhatik. A legmélyebb részvéttel kell éreznünk az eset felett.

* Késő bánat. — Nos vóm uram — szolt az após, — legyen öskinte es valjia be, van valami oka rá, hogy békétlenkedik leányommal? — „Kedves ipam uram, — én csak azt sajnálom, hogy ki nem dobott az ajtón mikor megkértém leánya kezét.

* Találtatott 5 kulcs egy karikán, a helyi vasút kocsján. Tulajdonos rendelkezhetik az I. kor. kapitányságnál.

* Piaci árak 1885. decz. 28-án megtartott hevívárárról: Buza 7.50—7.25—7.00 Közszeres 6.20—6.10—6.00 Rózs 5.30—5.20—5.10 Árpa 5.10—5.00—4.90 Zab 6.00—5.90—5.80 Tengeri 5.20—5.10—5.00 Kőles 5.50—5.25—5.00 Egy z-ák burgonya 1.20 Szalonna 40.00—37.—34.00 Haj 40.00—37.—34.00

* Tanoncz felvétel. Egy jó családból való fiu tanonczul Sáska Ignác fűszer-kereskedésben felvétetik. N. várud-utca 2225. sz. a.

* Hazánk s a külföld. — Pisztolypárba jut tegnap reggel Visi Imre, a „N-t” szerkesztője es Eötvös Károly az „E-s” főmunkatársa között, az „Egyetértés” deczember 25-iki számában a „Nemzet” ellen megjelent cikk miatt. Sérülés nem történt. Visi Imre segédei voltak Kaas Ivor b. es Abonyi Emil orsz. képviselő, Eötvös Károly segédei pedig Komjáthy Béla es Olay Lajos orsz. képviselők.

— Vitrio merénylőt Verescagin festménye ellen. Az orosz festőnek Bécsben kiállított művei ellen szakadtanul folytatott agitatio végre mégis eredményteljart. „A feltámasztás” című képet vitriollal öntötték le, a nélkül azonban, hogy akár a képen, akár környezetén nagy kár esett volna. A tettes még ismeretlen, de a rendőrség azt hiszi, hogy nyomában van. E hírrel kapcsolatban megemlítjük, hogy a Verescagin kiállítást Bécsben e hó 31-én zárják be.

Rövid hírek. Tenger alatti vulkánikus kitörést jelentett e hó 21-éről kormányának Shiplei amerikai konzul. A kitörés a Honga Tonga szigetektől 14 mérföldre van s valószínűleg egy új sziget lesz a következménye. — Holttett talált a hó alatt egy kecskeméti vadászárság; a holttest turkuevi Nagy István volt, ki e hó 14-én részegen indult el Alpárról haza felé s utközben megfogott. — Nógimnázium Montenegro-ban. Orosz lapok híreszerint a montenegrói közoktatási miniszter a cáré közbenjárásával két ezer rubel segítséget kért az orosz közoktatási miniszteről a Cetinjébea létesített nógimnázium felszerelésére. — 7 ezer gázdátla kutyát öl-

tek meg Londonban a múlt héten. Az angol rendőrség csak a napokban adta ki azt a rendelkezést, hogy a kutyáknak nem szabad az utcákon szajkósar nélkül járnia s a kutyavérűrdőnnon eredt. — Rákóczy-korabeli p e c s e t n y o m o t fedezett föl Kunoss dr. Konstantinápolyban. A nyomón a Mikes család cimere látható e török kórirattal: „Dzeneral Mikes baschbög madzarliján”. (Mikes tábornok magyarok vezetője.) — A csárdás Párisban egyre hódít s még ma-holnap európai táncza növi ki magát; legközelebb Chambrun grófnó estélyen táncoltak nagy kedvvel, ropogósan. — A maroba öltö magát Timár Lajos mérai ref. lelkész s holttestét Maros-Bogátnál fogták ki. Tettenek okáról mit sem tudnak. — Tűzhálál. Szekesfehérvárott egy Jánoska nevű kanalas tól részeg fővel gyertyát gyújtott az éji szállás használt istállópadlón elaludt. Almban földöntötte a gyertyát, a széna meggyulladt s a ház es a szegény tót összeégett.

Muzsák. — A nemzeti színház igazgatósága — mint egy könyomatulásh értesül — lépéseket szándékozik tenni E Kovács Gyula visszaszerződésére iránt.

Köszönet. — Mauthner népes kertészkönyve cím alatt érdekes szakmunkát küldött meg lapunknak a Mauthner-féle fővárosi magkeskedő cség. Érdekes e munka legkivált kiadójának általa érteni kívánt czéjja folytán. Egy magkeskedő cség, mely nemcsak jó es bizony magvak eladásával alapítja meg hírnevét, de még odáig is elmege gondoskodásával hogy vevőt a magvak kezelese, azaz a termesztés körül is szakértő tanácsaival kívánva tájékoztatni, egy gyönyörű kiállítás, 270 szép fametszettel díszített munkával gazdagítja szakirodalmunkat! Mert hogy ez az elismerésemelőtözélebegett a kiadó szeme előtt, azt igazolja a munka ára, mely 1 frtban állapított meg, a mi a díszes kiállítás, 21 nagy nyomtatott ivre (336 oldalra) terjedő munka előállítás költségeinek talán 1/4-ed része, ha figyelembe vesszük hogy a műben közölt gyönyörű fametszetek ára is vagy 2000 frtra rug. Az áldozatok, melyeket a mű kiadója hozott, annak nem egyetlen érdemét teszik, mert maga a munka is teljes szakbeli értékre es becser tarthat igényt, amit tartalmának rövid feleltésével is igazolni vélünk. A munka havi korszakos teendőik emlékeztetőjével kezd meg tartalmát s ezután első sorban a zöldségtermelést ismerteti általánosságban (milyen legyen a zöldségkert, minő munkákat kell a zöldségtermelőnek érteni s végezni stb.), ezzel kapcsolatban pedig az egyes zöldségfélék termesztésével foglalkozik részletesen, 12 fejezetben ismerteti az összes zöldségfélék termesztését, a munka második részében a virágoskertekről hasonló kimerítő tanácsokat adva, (díszfüvek, nyári virágok, rózsák stb.), kiegészítve e részét a könyvnek kertii csoportok tervezésével, mely fejezetben 425 kertii csoport összeállítását, továbbá virágválasztékok mindenféle czelokra tájékoztatják a kertészkedveleket. E könyv tanúságot hoz arról, hogy a kereskedő is lehet, ha akar, a gazda barátja. A Mauthner kertészkönyvében félre nem ismerhető az a törekvés, mely a gazdát a kertészet terén szakavatott tanácsokkal károkóltól megvédeni akarja, amit nemcsak jó magvakkal lehet es kell tenni, de az által is, hogy a magvak helyes kezelese útján a természetes sikerét a gazdának biztosítsuk. Ez irányban a Mauthner kertészkönyve hézagpótló irodalmunkban s azt melegen ajánljuk az érdeklődők figyelmébe.

Dániel is éppen így küzd egy magában azzal a feladattal, hogyan lehetne e világot uraló eszméknek boldogabb utat mutatni, hogy a szerelem ne fájjon el bujasságá. Hanem emelkedjék az érények közé, hogy a hősiesség egyesüljön a hazaszeretettel, s tagadja ki a fajnyúlókódást: hogy a hit legyen idevezítő; de ne elkarhóztató.

Ezen törekvés fölött is csak elczelni tud a felületes közvélemény. Mi az „erkölcsnemesítő” egylet? A legtöbbet azt hiszik, hogy ennek az egyedüli czéjja a szerelem gyönyörűségének korlátozást szabni. Hiszen erről is lehetne beszélni valamit. Ambar en minden Tartuffiádt gyűlölök, s a sziv világának a törvényeit ismerem annyit még is ohajtanék, hogy magának ennek a kiváltságos világnak a horizontja húzódnék összebb. Napjainkban a szerelmi drámák kezdődnek az első gymnasiata diákoknál s végződnek a honvédeknél hadastanyáknál: (ha ott is végződnek?) S ebben része van irodalomnak, szinpadnak, képzőművészetnek. S hogy Irányi ezeken segíteni akar: azt tudom érteni, bár a módját még nem ismerem.

De hát nemcsak ezt értjük erkölcs alatt hanem magában foglalja ez az igaz vallásosság, a hazaszeretet, a testvérség, a mértékletesség, a munkásság, a becsületérzés, a békeszerzés, az emberszeretet, magasztos fogalmait a mik alapjaikban megvannak nálunk, a miknek csak terjesztésére kell vállalkoznunk. Ezeket mind nem lehet törvény es közigazgatás útján érvényre hozni ez a társadalom feladata. Majd meglássuk szerencsésebb festő lesz e Irányi filozóphiája, mint a milyen philosphus volt Verescagin festészte. Az eszméjársuk egy: az uralkodó eszmék tulszáival megküzdnie. — En segíték, a hogy tölem telik.

— Budapesti sorsértésár. Kőbánya dec. 28. — Az útleit változatlan. Magyar urasági öreg nehéz 42.—43.—frtig, magyar urasági fiatal nehéz 46.—47.—frtig, magy. urasági fiatal kösép 45.—46.—frtig, magy. urasági fiatal könnyű 42.—44.—frtig, magyar szedett nehéz —.—frtig, magyar szedett kösép —.—frtig, magy. szedett könnyű —.—frtig, romániai átmeneti bakkonyi nehéz —38.—42 frtig, romániai átmeneti eredeti kösép —.—frtig, szerbiai átmeneti nehéz 42.—43.—frtig, szerb. átmeneti könnyű 39.—40.—frtig hízó a vasutról mássálva 30.—33.—frtig, hízó 1 fél éves ólósulyban 4% —.—hízó két éves ólósulyban —.—frtig, makkos sertes ólósulyban, 46% levonással frtig. — Az árak hízalt sorsértésnél páronkint 45 kiló es 4%-os levonással métermássáknkint értendőek. Romániai es szerbiai sorsértésnél, melyek mint átmenetiek adattak el a vevőknek, páronkint 3 arany várn fejében megtérítetik.

Törvényeszek. — A soroksári-uti gyilkoság vádlottait szembesítik a tanukkal. Az utóbbiak száma meghaladja a 120-at. A vizsgálóbíró Ternyey Józsefet halgatta ki. A vizsgálót jövő évi január hó 18-ikáig be lesz fejezve, mikor is az iratok a kir. ügyészhez tétetnek át. Nem lehetetlen, hogy az 1869. évi IV. t. cz. 20. §-ához képest illetékesi kérdés fog fejeződni, mert Tamár Alajos ellen már előzőleg Egerben többrendbeli sikkasztás büntette miatt vizsgálat volt folyamatban. Legújabbban Heves megye közigazgatási bizottsági ülésén újabb sikkasztásoknak jöttek nyomára, melyeket Tamár Alajos, mint árvaszéki referens követelt el. Ez irányban is megindították a vizsgálatot Minthogy összbüntetés kiszabásának esete forog fenn, előbb e sikkasztási bűntényekben is befejezést kell nyerni a vizsgálatnak, hogy a soroksári uti gyilkossági bűntényben a végtárgyalás megtartható legyen.

Apró-cseprő. Adomák. Ké p á r u s n á l. — Aztán igazi ez a Rubens? — Hogy igaz-e? Hiszen magam is jelen voltam, mikor festették. — F é l r é s t é s. Orvos a beteghez: — Hol sértette meg a lábát? — Kérem a váci-ut sarkán!

Fáj az, midőn a sors utunkba vág, Vagy fáradsalmas munkánk sikerét Irigység, ármány es a butaság Otromba kézzel dölja, tépi szét; Barátság? ... tuljár völgyön es hegyen, Nincs kéz, mely lesimítsa homlokunk! S a lázzal, gősbre irt tegyen, A melyet itt benn titkon hordozunk! E kéz hiányát sínyle bánatom, — Mit szenvedtek az el nem mondhatom.

Horváth Boldizsár. Minél inkább közeledünk életünk végéhez — annál inkább hiszünk, hogy felismertük az igazságot es azt jogunk lenne ki is mondani.

A regény hasonló az utazáshoz egy postakocsin, dráma pedig a gyároszaton tett utazáshoz. Logouvé.

Mi az a „Lynchel”? L y n c h (linch) John, gazdag amerikai földbirtokos a 16. szd. végén, kit az akkor nagymértékben kiszababadt es megszökött rabszolgák pusztító hordái ellen Carolina állam lakói korlátlan törvényhozó, igazságszolgáltató es intéző hatalommal ruháztat föl. Ez időben támadt em maig is fennáll a l y n c h v é g z é s: sommás népitélet, főleg a törvény által nem eléggé büntetett v. folszabadított közgyűlöletet kiérdemlő családok, zsarolók, bankrottosok, sőt néha polit. hatalmaskodók fölött is, melynek végrehajtását a tömeg végzi: nemei: nyers bántalmazás, ingóságuk szétzúzása, házaik folygyujtása, agyonütés es megkövezés.

A közönség köréből.*) Tek. szerk. ur!

F. hó 16-án, 17-én, 18-án es 19-én, mindennap egy-egy levelet intéztem Debreczenből Szolnokra s mily nagy volt csodálkozásom, a midőn oda utazva, egy napon es egyszerre érkezett meg mind a négy levelem! A levelek mindenikén a debreczeni posta decz. hó 19-iki bélyegzése volt látható! Ezen híba, mely postai közlekedésünk hiányos állapotát élénken jellemli, nem eshetett meg másképpen, minthogy a debreczeni levélgyűjtő szekrényeket nem ritkik ki rendszeren, sőt — a mint látszik — n a p o k i g e m i g e n értenek. Vagy ez, vagy bár más nemű postai hanyagság okozta ezen hibát, mindenesetre érdemes a nyilvánosság előtt való megszéllőztetésre. Debreczen, 1885. decz. 30. Tisztelettel

Ezen rovartér melyben a közérdektől felszólalások díjtalanul közöltetnek, a szerkesztő csak a sajtóhatósággal szemben vállal felelősséget.

Színház. Holnap, csütörtökön beret. paratlan számban adatik: A TÜCSÖK. Szinmű 5 felvonásban. Irta: Birchphoffer. Legközelebbi előadás: Mátyás diák es a cinkeoltás nagy itcz. eredeti népszimű dalokkal es tánczszal 3 felvonásban. Kikérültek tétetnek: A gerlesteini nagyszerűség, operettóra. A földhöz ragadt asszonyok, új népsziműre. Újabb Fromont es idős Rialer, francia sziműre.

Felelős szerkesztő: Gáspár Imre. Kiadó: Kutasi Imre.

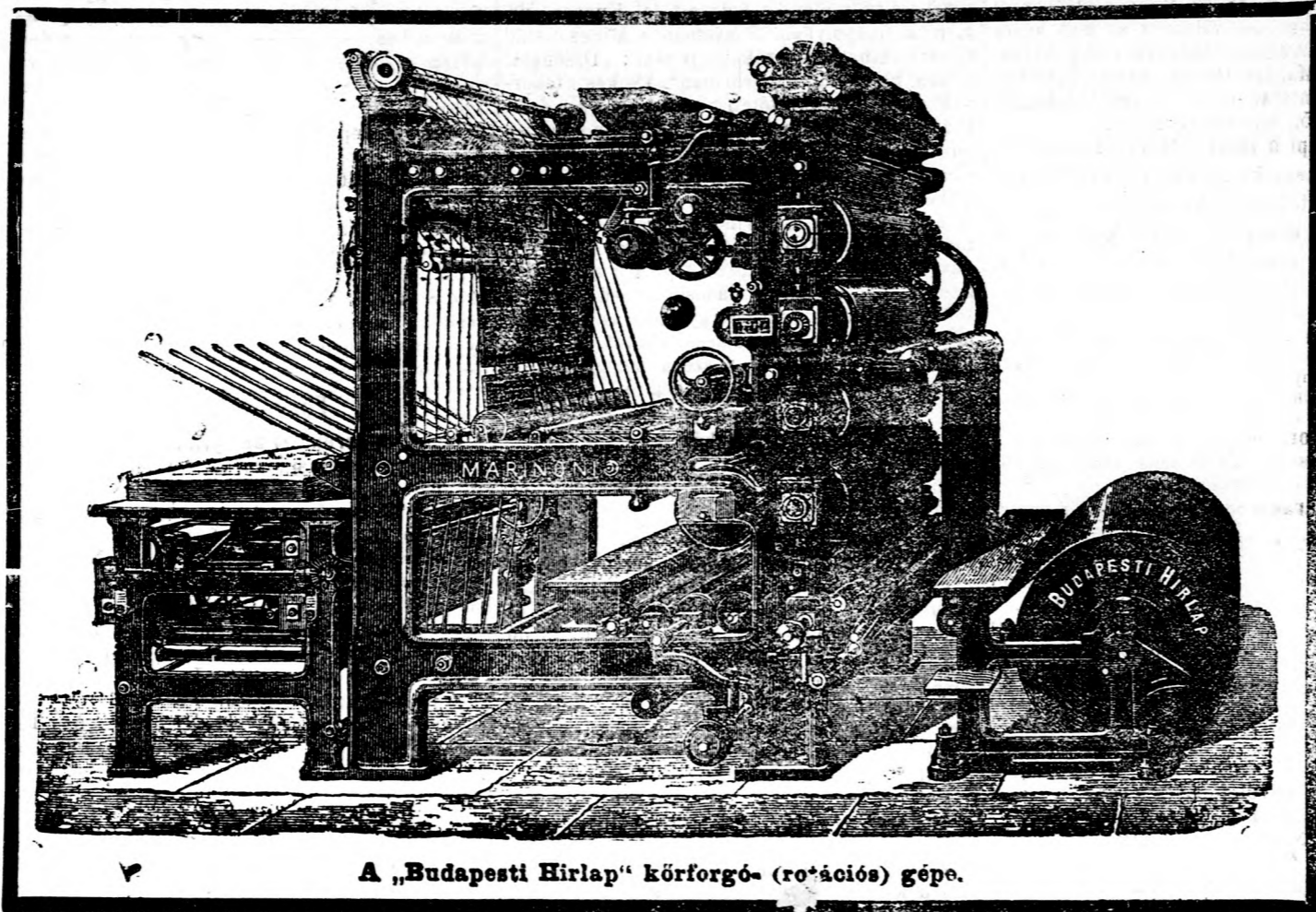
... Roth Mór... Ferenczné... Böldög István... Ponger János... Balint 50—50... István, Vitárius... József, Szi... Mihályne 40—40... Csonka... 33 krt... Fereczné... Péterne 20—20... Gede... 10—10 krt... ez es ezenkívül: zát, Nánássy Fe... valót es tiz... fel veke luzat... t, Szentesi Ist... egy szak bur... valót, Balogh... aboncz Istvánné... Józsefné egy... egy fizek zsirt... „A c s ó k”,... került szinre... d v a r i v i g... ajta vigjatek... zamba sem me... gbatározás. Az... res ház — sz... mondva — nem... A legtöbb di... a), utána Demi... (Slanda), B o k o... linát (Maritta)... ragadó kedves... szeszű egyike... van a sugóra... sokszor for... ott lenni azon... a nézőter.

Ermihályfalván... ég kezeiben... ellen, ki négy... t. de soha nem... után sem akar... folyó évi no... határozatilag... Oesterreicher... es ez meg... hagyatik, a hit... megfosztatik... hivását öi... oggal nem... meghagyott az... r r e i c h e r... ett „mische... k. Ezért aztán... gy zavar történt... endőrség tudott... hitközség leg... pesti központi... Oesterreicher... bizottság által... a nevezettet... asztala. Amint... ra terelítik a... hó 20-tól 26 ig... onkban: öz. D... szegi Ist... k Istvánné 59... Mihályne 55 e... 2 é. r. k. gör... é. ref. agykór... elvrák, Schaitl... Boros Bá...

... egyik azon té... ssel csoporto... ók alakjait. A... hűhet e képek... ber végig járta... nek mind a két... szarítások kiál... kedve támad... tott esernyő... (a kit soha... kéretek. Egy... harcokból, es... t volt; benne... t a táborban... en a háboru... mellett semmi... zóval elmondva... ilyen egyenes... a táviró sod... varjuk, felig... ok körül. —... t állóhelyen... csata, mely... ymás mellett... a meghuzva... a vályogház... rú nagy ütő... jelen volt... nagy halom... első csúcské... at, azok kö... adur, s „ket... tőkötét folyá... um. a sebe... enetes való... satater képe... e; ezernyi meg... as mellé hos... kórok között... diadal képe... sésgről lehu... kedő nevéte...

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS A „BUDAPESTI HIRLA P”-ra.

Elaptulajdonosok: CSUKÁSI JÓZSEF és RÁKOSI JENŐ.

A „Budapesti Hirlap” körforgó- (rotációs) gépe.

A „Budapesti Hirlap” a magyar közönség legkedveltebb lapja. A keleti háború kitörése óta naponta tízennyolczezer példányban jelenik meg.

Mit bizonyít ez? Azt, hogy a közönség méltányolta a nagy áldozatokat, melyeket a balkáni válság kitörésekor hoztunk, hogy közönségünk legmagasabb igényeit is kielégíthessük.

Megtettük azt, amit eddig egyetlen magyar lap se tett meg: hónapok óta három tudósítója működik a „Budapesti Hirlap”-nak a Balkán-félszigeten, Belgrádtól Konstantinápolyig. Egy Belgrádban, egy a szerb főhadiszálláson, egy Konstantinápolyban. Keleti leveleink az európai sajtó forrásul használta; elég Tóth Béa közfelfüvésű keltett balkán-félszigeti leveleire hivatkoznunk, hogy legyen bizonyítva, hogy közönségünk politikai értesülését és irodalmi élvezetét egyaránt kitűnően gondoskodtunk.

A „Budapesti Hirlap” ama kitartó harcok folytán, melyeket a magyarság érdekében folytat, ama körülmény folytán, hogy szakadatlanul buzdit, gyűjt, áldoz, nemzeti köznevelődési célokra, száz szemmel vigyáz az ország, a nemzet érdekeire, s védi azokat mindenfelé: újszólóvá központja lett a magyar köznevelődési mozgalomnak, s mindennapi meghitt barátja az inteligens magyar családok sok ezreinek. Egy hatalmas szellemi kapocs, mely összefűzi a nemzetet egymással távol élő tagjait. Búszkán emondhatjuk, hogy Magyarországszivedobog a „Budapesti Hirlap”-ban.

Bizalommal fordulunk tehát a művelt magyar olvasóközönséghez és kérjük, hogy a „Budapesti Hirlap”-ot ezentúl is pártfogása alá vegye.

1886
január hó elsejével új előfizetést nyitunk a „Budapesti Hirlap”-ra.

Az új esztendő első napján új eredeti regényt kezdünk meg a fővárosi életből, ez eddig kiaknázatlan kincs bányától. Címe lesz

A „BUJTOGATÓK”.

Hogy ez valóban érdekfeszítő, emberi szenvedélyeket, társadalmi nyomort és fonákosságokat híven, elevenen ecsetelő olvasmány lesz, mely bátran kiállja a versenyt a külföldi hasonló irányú regényekkel, arról kezdesdik a regény írója:

Rakosi Viktor

a „Budapesti Hirlap” belső dokozótárs, a ki Sipulusz álnév alatt írott tárcái által a magyar olvasóközönség kedeltje lett.

Az előfizetés feltételei:

Egész évre	14 frt — kr.
Fél évre	7 frt — kr.
Negyedévre	3 frt 50 kr.
Egy hónapra	1 frt 20 kr.

Az előfizetéseket legcélszerűbben postautalvánnyal eszközölhetők következő cím alatt:

Budapest, IV. kalap-utca 16

A „Budapesti Hirlap” kiadó-hivatalának.

Tisztelettel
a „Budapesti Hirlap” kiadó-hivatala.

Mária-celli
GYOMOR-CSEPPEK,
jelen hatású gyógyszer a gyomor minden bántalmái ellen,

felbomlatatlan az étvágyhiány, gyomor-nyomorgás, rossz szagú lehellet, melyek, savanya felbőgés, köhögés, gyomorhurut, gyomorégés, hangyabőgés, túlságos nyálkakepődés, társaság, undor és hányás, felfűzés (ha az a gyomorból ered), gyomorgöröcs székességek, a gyomorban kultúrhatóság étel és ital által, gillista-, lép- és máj, betegségek, aranyeres bántalmak ellen.

Egy üvegcse ára használat utasítással együtt 35 kr.

Kapható Debreczenben Dr. Kotschnek E., Gölti N. és Tamásy B. urak gyógyszerárúiban, Hajdú-Szoboszlón Trocsányi Imre gyógyszerárúiban, Kis-Márján Gallasz Frigyes gyógyszerárúiban, Barta Zoltán, Kun-Szent-Márton, H. Nánás, Kovács Lajos gyógyszerészek, valamint az osztrák magyar birodalom minden nagyobb gyógyszerárúiban és kereskedésében.

Központi szétküldési raktár nagyban és kicsinyben
Brady Karoly,
„Órangyalhoz” címzett gyógyszerárúiban
Kremzierben, Mervaezszágban.

Szeszgyári berendezések,
mezei gazdálkodás és nagyban való előállítás számára, krumpli, kukorica, rozs, répa stb. feldolgozásához, továbbá egyes gépek szállítása, 40 évig terjedő jótállás mellett kaphatók a

PAUCKSCH H.

gyára vasöntője és gépkazán-gyárában

Warthe melletti Landsbergben (Németország)
Közvetítés az O. Magyar monarchia számára Paucksch H. Budapest, tükör-utca 2. szám, 1. emelet, 9. szoba.
Tudósítások, árjegyzékek és árkimutatók ingyen és bérmentve küldetnek.

Eladó fűszer-üzlet

a nagy mester-utca végén, melyhez bormérési jog is van csatolva és egész szabad udvar, betegsémem miatt! Több orvos véleményét bírvam — Debreczenből elköltözni kénytelen vagyok és ezért üzletemet eladóvá teszem.

KOVÁCS KÁROLY,
kereskedő.

Jutalmazva a budapesti orsz. kiállításon.

FELDSBERG ZSIGMOND

azelőtt **STILLER K.**
Tajt pipa-gyáros és mű-esztergályos.
Budapest, IV. Kizyó-utca 3. szám, a városháztér közelében.
FIÓKÜZLET: Muzeumtér nro. 1. a Zrinyi-ház.

Van szerencsém tisztelt vevőimnek és a n. é. közönségnek azon jelentést tenni, hogy bő készlettel ellátott árutárrammal 1886. január hó 4 en Debreczenbe érkezem s az egész vásári időszakot ott töltöndem el. Midőn tisztelettel felkérem, hogy számomra b. csés megrendeléseit fr. tartani méltóztassék, azon leszek, hogy méltányos feltételek és a legjutányosabb gyári árak mellett közegelégedést érjek el minden tekintetben.

Minden készítményemnek jóságáról és valódiságáról kezeség nyújtatik Mély iszte ettel
Feldsberg Zsigmond.

DIETRICH és GOTTSCHLIG

magy. kir. udvari szállító BUDAPESTEN.
THEA és RUM
nagyban és kicsinyben (alapított 1865 ben.)
Központi iroda és szállítási fiók: IV. Váci-utca 19. sz.
A n. é. közönség tudomására hozsák, hogy legújabb körvellen bevezetünk ideit termései thea és rumnak, China, India és Jamaikából már beérkezett és megrendelések ezentúl csakis az új küldeményekből eszközöltetnek.
Folyton dúz választékú készlet angol thea edényekben és thea süteményekben, francia cognac fine champagne, eredeti francia és hollandi likőrök, suchárd csokoládé, eredeti borsos szőlő és só nélkül; brazil rumokban stb. stb. Réssz etes árjegyzék mindenóra ingyen és bérmentve. Bármily csekély megrendelések is, pontosan és gondosan eszközöltetnek.

Nagyérdemű közönség!

Ezennel van szerencsém értesíteni, miszerint elhatároztam a raktáromon lévő felhalmozott összes

KÉSZ FÉRFI RUHÁKAT

végeladni és pedig olyképen, hogy az utolsó hónapokon elkészült ruhákat 25%-al az elkészítési áron alul, a régebbeket pedig, eltekintve az elkészítési ártól, minden áron.

Kérem méltóztatassék e kedvező alkalmat felhasználni, mely alkalmat ad elegáns és finom ruhákat fél áron beszerezhetni.

Kiváló tisztelettel
KRAMER J.
ferfiszabó.
Debreczen, főtér 1824. sz.

A végeladás készpénzfizetés mellett történik

Saját termései

ÉRMELLÉKI ÓHEGYIBOR

a legtisztábban kezelve
üvegenként, és ugyszintén hordószámmra.

1 literes üveg, üveg nélkül . . . — frt 22 kr.
Hordószámmra 100 liter 16 „ „ „
Az üres üvegek 10 — 5 krajczárért váltatnak vissza.
Valódi amerikai legfinomabb osaszár olaj, mely a legfinomabb és legnagyobb világítási képességgel bír és minden vesszély nélkül, 1 liter 30 kr.

Rickl József Zelmos.
Debreczenben.

1885. XVII. évfolyam

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve.
Egy évre 10 frt — kr.
Fél évre 5 „ „ „
Negyed évre 2 „ „ „

Egyes szám 5 kr.

A lap eszemléti részét illető minden közlemény fölött, Vécsey-ék kiadását, a szerkesztőségbe bérmentve küldendő.

Előfizetheti helyben
FR. EDDI K. LAJOS és IN. OSÁFÉY KÁROLY könyvkereskedésében és a kiadóhivatalban KUTASI IMRE könyvnyomdájában a postahivatalok útján.

Gondolatok az új év

Midőn egy évet befejeztünk, demli a fáradságot egy kissé visszani, hogy a közelebről történetek élvén s higgadtan bírálgatván, tiszpet alkothassunk magunknak a he politikai és társadalmi irányzatok lyek közt élünk, melyek által sodor Azaz, hogy csak sodortatnánk, ha nők magunkat. Mert, ha az áramlat s nye s, — ne uszszunk vele, inkább kezünk eléje gátat vetni, vagy terejük el, hogy mi tiszták maradj tőle.

A ki a multat s éppen a leg elmúltat koronként nem vizsgálja: ismerendi a helyzetet és a jövőndök ges hullámengerét át nem lesz iránytűje. A jó hajós pedig iránytű meg sem indul. Kövessük példáját, s az imént leltél év eseményeire, je visszatekintve, — az ezen szemlélt kivont tanulságokkal induljunk az len új év elé. Nem fog akkor m bennünket semmi, ha az uralkodó tot ismerjük s tájékozni fogjuk ma biztosan, követendő irányunk iránt, körülmények között.

Ne álltsuk magunkat, mond nyiltan, a mit a közelebb mult egy esztendő tapasztalata minden mély gondolkodó előtt igazol: Európának szőlőn összes államaiban egy idő visszaesés, a reakció ir kap lábra. A most befejezett 1885 — mely fölött, hogy elmúlt, ne van okunk sajnálkozni, — kirívó utótte e reakcionárius irányzatra a tet. Ma Európa, legalább annak gyobb része, nem a nemzetek, ha uralkodók s uralkodó csaiádok áll áll. Nem a trónok vannak mai na népekért, hanem — mint a hatalm hízlegők hirdetik — a népek és or a trónokért. A hogy Skiernieviceben, sierben a koronás fők s államminis egymás közt kicsinálják: a nemze — akarják, nem akarják — úgy ke czolniok. Élénk bizonyosságot szolgál erre a Balkán félszigeten legközele folyt események. Az egyik nagyh felbízatta a bolgárt, a másik a s mint valami láncos komandorokat ksz! . . . marakodjatok! — Mikor kutyánul megcibálták egymást s a ságból a nézőknek elég volt, ámbár kidühödött komandorok csak ekkor volna még igazára hajba, azaz bur akkor az összemarakodtató magas pá sok orvosre visszarantják a lánczot orvos ebeket szétválasztják: Csiba te mos! . . . ne morogj, elég volt megcsinálják a békességet. Biz ez pekre nézve megszégyenítő állapot hát így van, ki tagadhatná? E ban három-négy dinasztia-család három-négy államminiszter dominál. A lamentek — a hol még léteznek — színpadnak valók, a hol a mester összeállított többséget a dirigensek rángatják.

Franciaország, Anglia párttu és gyarmati háborúkkal vesződik s államaira, kifelé, hatást nem gy Spanyolország ifjú királya meghalt: denki azt hitte: na most föléled a likánuus párt s kikiáltják Európában madik köztársaságot. S hát mi tör Köztársaságról szó sincs; Zorilla ne Castellar nem mer pártot szervezn szép csendesen vannak tehát, mi trónkövetelő Don Carlos az özvegy néval kiügyezkedik, s ennek leán maga fiával eljegyvezvén, fölállítják a Bourbonok reakcionárius uralm hangulat most ily irányzatoknak Európában.